

IT-TIELET SEZZJONI—APPELLI INFERJURI

9 ta' Jannar, 1960

Imħallef:—

Onor. Dr. W. Harding, C.B.E., K.M., B.Litt., LL.D.

Blanche Pace Bonello et.

versus

Emmanuele Cordina

Appell — Valur Appellabbli — Kwistjoni ta' Dritt — Lokazzjoni — Kongedo — Provi — Art. 226(2) tal-Kap. 15.

Bies tkun appellabbli sentenza tal-Qorti tal-Magistrati Civili, fehtieg li l-valur tal-pretensjoni jiskorri l-£5, jew inkella li jkun hemm punt ta' dritt maqtugh fis-sentenza.

Meta ma hemm ebda perijodu lokatizju, imma biss rilokazzjoni ta' ta ta' fond, il-kompetenza, f'każ ta' fond urban, hi stabbilita mill-ammont ta' rata tal-kera: u jekk din tkun anqas minn £5, is-sentenza mhix appellabbli jekk ma jikkonkorrix ir-rekwiżit tal-punt ta' dritt deciż fis-sentenza.

Billi s-sentenza tal-Qorti Inferjuri tkun irriteniet li l-inkwilin kien ta l-kongedo lil-lokatur ma jfisserrx li hemm fis-sentenza appellata dan il-punt ta' dritt, jekk, bies tiddeċidi dwaru l-Qorti ma tkunx dahlet fi prinċipji legal, imma tkun biss ghamlet apprezzament tal-provi u waslet għal dik il-konkluzjoni.

Lanqas ma hu punt ta' dritt diskuss u deciż fis-sentenza appellata l-fatt li l-Ewwel Qorti tkun irriġettat xi provi offert. Dan apparti milli ma jistax fingħata appell mid-digriet li jkun irriġetta dawn il-provi jekk xejn ma jissemma f'nota tal-appell dwar dan l-appell; għax hu veru li l-proċedura quddiem il-Qorti Inferjuri hi sommarja, imma fl-istess hin mhix tali fis-sens l' l-igi tista' tigi vjolata.

Il-Qorti:— Rat it-talba tal-atturi quddiem il-Qorti Civili tal-Magistrati ta' Malta għall-kundanna ta' konvenut li jirrilaxxja l-fond 13 Creche Street, Sliema, u jiż-

gumbrah a favur tal-atturi fit-terminu li jiġi lilu prefiss; liema fond il-konvenut kien jikri bil-kera ta' £4 fix-xahar in taċita rilokazzjoni li giet terminata mill-kontendenti; salva kull azzjoni għad-danni; bl-ispejjeż, kompriżi dawk tal-ittra nterpellatorja tal-10 ta' April 1959;

Rat l-eċċezzjoni tal-konvenut li ma kienx hemm konġedo;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti tat-23 ta' Gunju 1959, li biha laqgħet it-talba tal-atturi, bl-ispejjeż, u għall-fini tal-iżgumbrament tgħat lill-konvenut għoxrin ġurnata żmien; wara li kkunsidrat;

Illi l-attriċi xehdet li kien hemm ftehim bejnha u l-konvenut illi, jekk l-atturi jagħtuh b'ċens il-fond 35 Windsor Terrace, Sliema, meta dan jiġibattal mill-inkwilina Dato, li kienet tokkupah, il-konvenut kellu jirrilaxxa l-fond im-semmi fiċ-ċitazzjoni u jmur jokkupa l-fond li ha b'ċens. Il-konvenut jgħid li ma kien hemm ebda ftehim simili, iżda, billi l-atturi redu jagħtu b'ċens il-fondi kol'ha, huwa aċċetta li jiehu dak il-fond ta' Windsor Terrace "sic et simpliciter";

Illi l-versjoni tal-attriċi Pace Bonello tidher aktar attendibbli. Infatti, ... ;

Illi anki l-mod stess kif saret l-operazzjoni jagħti ndizji illi din kienet ispirata skond il-versjoni tal-atturi. Infatti, ... ;

Illi għalhekk din il-Qorti hi soddisfatta li sar ftehim li l-konvenut kellu jirrilaxxa l-fond meta l-fond l-iehor ikun lest għall-okkupazzjoni tiegħu; u mill-provi jirriżulta illi dan il-fond huwa lest u ċ-ċavetta tiegħu tinsab għand il-konvenut;

Rat fol. 13 in-nota tal-appell tal-konvenut, u fol. 14 iċ-ċitazzjoni li biha talab ir-revoka tas-sentenza fuq im-semmija; bl-ispejjeż;

Omissis;

Fuq l-eċċezzjoni tal-inappellabbiltà sollevata mill-appellati (fol. 21);

Ikkunsidrat;

Biex tkun appellabbli sentenza tal-Qorti tal-Magistrati, sedi ċivili, jehtieg li l-valur tal-pretensjoni jkun jiskorri l-£5; jew inkella li jkun hemm pont ta' dritt maqtugh fis-sentenza (art. 226(2) Kap. 15 Ediz. Riv.);

Il-partijiet jaqblu li l-appellant kien jikri l-fond b'ri-lokazzjoni taċita u jhallas erbgha liri fix-xahar (verbal fol. 21), kif hemm fl-avviż;

Il-valur, għalhekk, hu taht il-limiti senjat mil-ligi għall-finijiet tal-appellabbiltà; għaliex, meta ma hemm ebda perijodu lokatizju, imma biss rilokazzjoni taċita, il-kompetenza, f'każ ta' fond urban, hi stabbilita mill-ammont ta' rata — f'dan il-każ £4 (ara sent. ta' din il-Qorti "Caruana vs. Demanuele et.", 30. XI. 1957);

Id-difensur tal-appellant issottometta li hemm pont ta' dritt, fis-sens li dik il-Qorti rriġettat, kontra l-ligi, il-provi offerti (fol. 8);

Fis-sentenza appellata ma hemm ebda kwistjoni ta' ligi trattata, u ma hemmx hlief apprezzament tal-provi, diretti u ndizjarji. Il-pont tal-kongedo ma hux "per se" pont ta' ligi; jista' jkun pont ta' ligi jekk il-Qorti, biex tid-deċidi dwaru, tidhol fi prinċipji legali; imma hu sempliċi pont ta' fatt jekk il-Qorti ma tagħmelx hlief tapprezza l-provi, bħal f'dan il-każ;

Kwantu għar-riġett tal-provi, dan ma hux pont ta' dritt diskuss u deċiż fis-sentenza appellata, kif trid il-ligi fl-artikolu ċitat. Dan apparti l-fatt li ma hemmx appell minn dak id-digriet għax xejn ma hemm dwaru fin-nota tal-appell fol. 13, kif jehtieg li jkun hemm skond l-art. 227(6) Kap. 15. Id-difensur osserva illi, trattandosi ta'

proċedura sommarja, ma hemmx bżonn li jiġi osservat "ad unguem" dak id-dispost. Il-Qorti tirrileva li l-proċedura fil-Qrati Inferjuri, għalkemm sommarja, mhijiex però tali fis-sens li tista' tiġi vjolata l-liġi, imma fis-sens tal-art. 213, u anki fis-sens li l-liġi stess, f'ċerti dispożizzjonijiet tagħha, immitigat il-formaliżmu tal-Qrati Superjuri. Hekk, per eżempju, iċ-ċitazzjoni fil-Qrati Inferjuri tista' tkun f'forma ta' sempliċi avviż, mingħajr il-formalitajiet taċ-ċitazzjoni vera u proprja (art. 171(2) Kap. 15). Hekk, per eżempju, fil-Qrati Inferjuri l-Qorti tista' tiddeċidi fuq dak li jkun irriżulta avvolja ma jkunx jidho! preċiżament fit-talba originali (art. 211 ibidem);

Jiġi rilevat ukoll illi ma hemmx fiċ-Civil dispożizzjoni bħal dik li hemm fil-Kodiċi Kriminali, art. 427(4) Kap. 12, li tgħid li l-appell mis-sentenza jinkludi "ipso facto" l-appell mid-digriet;

Għalhekk, is-sentenza appellata mhix appellabbli, għaliex il-valur ma jilhaqx il-limiti senjat mil-liġi, u ma hemmx ebda pont ta' dritt deċiż fis-sentenza;

Konsegwentement;

Tiddeċidi billi tiddikjara l-appell tal-konvenut irritu u null, bl-ispejjeż kontra tiegħu. It-terminu għall-iżgumbra-ment jibda jgħaddi mil-lum.

